

L'ocàs de Tony Blair

• Les mentides sobre l'Iraq han precipitat l'adéu del primer ministre britànic i tacaran el seu llegat

JUAN-JOSÉ LÓPEZ BURNIOL*
EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 7.07.07

John Colville, diplomàtic i secretari personal de **Winston Churchill**, va escriure al seu diari una anotació, corresponent al 4 de juliol del 1955 (vigília del dia en què el vell polític va dimitir com a primer ministre i va abandonar l'escena), on reflecteix l'estat d'ànim del líder després del sopar que va oferir a la Reina al número 10 de Downing Street, immortalitzat per la fotografia on **Churchill** acomiada la seva sobirana vestit amb calça curta. Diu així: "Quan tothom se'n va haver anat, vaig pujar amb **Winston** al seu dormitori. Va seure al seu llit, portant encara la garrotera, l'Orde del Mèrit i els bombatxos. Durant uns minuts no va dir paraula i jo, imaginant-me que meditava amb tristesa que era la seva última nit a Downing Street, vaig restar en silenci. Després em va mirar i em va dir amb vehemència: 'No crec que **Anthony** pugui fer-ho'. Es referia a **Anthony Eden**, el seu successor, que efectivament no va poder fer-ho i es va ofegar a Suez".

NO EM CONSTA que **Tony Blair** auguri el mateix a **Gordon Brown**, però estic segur que deu haver experimentat la mateixa sensació de contradicció per la pèrdua del poder. **Martin Amis** escriu, en un reportatge de l'adéu a **Blair**, redactat després d'acompanyar-lo en diversos viatges: "No està malament recórrer la ciutat en cotxe amb **Tony**. (...) Els policies, encorbats, amb les bandes de color groc fosforescent, brunzeixen al nostre costat com vespes decidides per aclarir el camí davant nostre. Pràcticament no hem de frenar ni una vegada entre Downing Street i el Westway. El poder se li acaba, però encara podem disfrutar d'aquest luxe durant una mica més de temps. (...) El millor instant es produeix quan ens acostem a Hyde Park Corner. En lloc d'envoltar l'arc, com han de fer tots els pobres desgraciats, passem a través, en diagonal, per sota de l'arc (...). Em pregunto si el motiu que **Tony** tingui un aspecte tan juvenil és aquest: 10 anys sense haver de patir embussos". No és estrany que, al final del seu recorregut, **Amis** li preguntés a **Blair**: "¿I com es troba ara que està esvaint-se? Em refereixo al poder". "Fins ara, bé --respon

Blair--. Quan arribi el dia, segurament m'aferraré a la balda de la porta. Però fins ara, crec que estic disposat a deixar-lo marxar".

Fa 10 anys, **Blair** va aconseguir una aclaparadora victòria electoral, que va repetir després dues vegades, si bé amb un suport decreixent. El Partit Laborista, al qual va accedir impulsat per la seva consciència social i la seva visió cristiana de la comunitat, es va transformar sota el seu impuls en el Nou Laborisme, defensor d'una socialdemocràcia modernitzada per a un món en transformació, que funda la seva prosperitat en el capital humà i social, i que promou una tercera via que discorre tan lluny del neoliberalisme com de la versió estatista de la socialdemocràcia. Es tracta en definitiva --segons afirma **Garton Ash**-- d'una "manera postideològica i pragmàtica de fer política, una actitud eclèctica que pren elements prestats de l'esquerra i de la dreta i que es preocupa més pels resultats que per la coherència ideològica". **Blair** va fer entendre als laboristes que la vella classe obrera s'estava convertint en una nova classe mitjana amb ganes de prosperar i abocada al consum. Tal com escriu **Rosa Massagué** al seu excel·lent llibre *El legado político de Blair*, "aquesta nova classe mitjana era la que havia traït el partit que històricament l'havia representat i havia donat els seus vots als conservadors".

Però, a més a més d'això, l'actiu essencial de **Blair** ha estat la seva enorme qualitat com a comunicador. La seva capacitat de convicció, la claredat del seu missatge, la seva habilitat extrema per trobar la paraula adequada per condensar --a cada moment-- el sentiment col·lectiu dominant, en fan un líder que sobresurt sense discussió per sobre del conjunt de mitjanies que pul·lulen en la política europea. Amb aquest bagatge, no és estrany que siguin notables els seus èxits: la pau a l'Ulster, un creixement econòmic sostingut, gestionat amb encert per **Gordon Brown**, la *devolució* a Escòcia i Gal·les i la reforma de l'Estat de benestar. Però en aquestes mateixes virtuts s'hi troba potser l'origen dels seus defectes, que completen el seu perfil de polític més hàbil que sòlid, més intuïtiu que reflexiu, més procliu a la manipulació mediàtica que a la transparència parlamentària, i més atent al seu entorn de col·laboradors que al Govern. Un polític, en definitiva, amb tendència a adoptar aires de president

i procliu a mostrar cert messianisme, mentre decideix el futur del país assegut al sofà i d'esquena al Parlament.

AQUEST AUTISME, unit al seu relativisme ideològic, explica en part el seu passiu com a governant: el fracàs de la seva política educativa i el fet que la societat britànica sigui avui menys equitativa i amb menys mobilització social que fa 10 anys. Tal com apunta **Massagué**, "al final del segon mandat de **Blair**, en el millor dels casos, el laborisme hauria frenat la desigualtat, evitant que empitjorés, i en el tercer mandat, en canvi, sembla que el fre comença a saltar". Els indicadors de pobresa absoluta i relativa, així com de pobresa infantil, ho demostren. Però, sobretot, ha estat també aquest autisme el que ha provocat el gran error de la seva vida: el seu suport incondicional a la invasió de l'Iraq per part dels Estats Units, en el marc d'una submissió absoluta -- impròpia d'un *premier* britànic-- a **George Bush**. Va mentir doblement als seus conciutadans. Els va mentir per portar-los a la guerra, i els va mentir al negar qualsevol relació entre aquesta i els posteriors atemptats de Londres. Això ha precipitat la seva marxa i marcarà per sempre el seu llegat.

*Notari